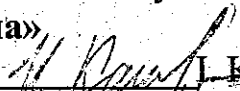
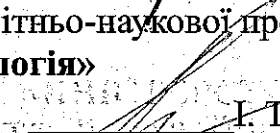

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

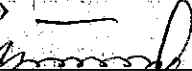
УЗГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-наукової програми
«Медицина»
професор Т. Кайдашев

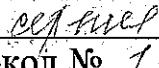
Гарант освітньо-наукової програми
«Стоматологія»
професор І. Ткаченко

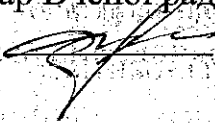
Гарант освітньо-наукової програми
«Педіатрія»
професор В. Похилько

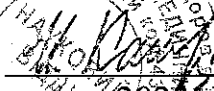
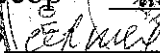
Гарант освітньо-наукової програми
«Громадське здоров'я»
професор І. Голованова

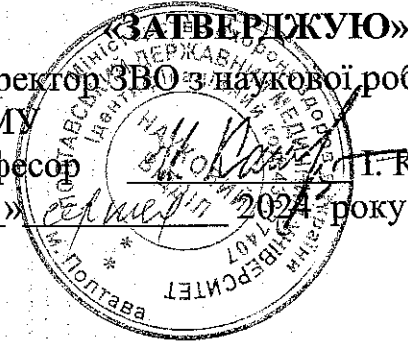
Гарант освітньо-наукової програми
«Біологія»
професор С. Білаш

Заслухано на засіданні Вченої ради
ПДМУ

«28» 2024 року,
протокол № 1

Секретар Вченої ради
доцент В. Філатова

Проректор ЗВО з наукової роботи
ПДМУ
професор Т. Кайдашев
«28» 2024 року

СИЛАБУС

освітнього компонента

Основи профілактики та терапії впливу гострого і хронічного стресу на
ментальне здоров'я

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які
навчаються за освітньо-науковими програмами «Медицина»,
«Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я», «Біологія»

СИЛАБУС

ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Методологія наукового та патентного пошуку та біоетика

Освітньо-наукові програми	«Медицина» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_medicine/files/diy3L6Cm9GJDkRwjkgirI9CWuCIKjQKmdqVzmkBZ.pdf), «Стоматологія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_dentistry/files/Ocz2XQUI62aPJh10JR2WoxVkc1YcdyArHIUh5dKU.pdf), «Педіатрія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_pediatrics/files/t3a0LrEniDiBzQe2CclgEtuqYIG9ZizoWaGaoTRf.pdf), «Громадське здоров'я» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_public_health/files/8INlz4CrbX2OMkM96TJskyHqntkqOGVh4dw7dL98.pdf), «Біологія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/storage/postgraduate_studies_admission_speciality_biology/files/DYJ7ecreHMYPqdv9nqbKmp8b53H8TniOfVRABsM5.pdf)
Галузі знань	22 – Охорона здоров'я, 09 – Біологія
Спеціальності	222 – Медицина, 221 – Стоматологія, 228 – Педіатрія, 229 – Громадське здоров'я, 091 – Біологія та біохімія
Курс	1
Семестр	2
Обсяг освітнього компонента, кредити ЄКТС/години	3 / 90
Мова викладання	Українська
Предмет вивчення	Закладає основи пізнання психіки психічно хворої людини, формування здорового способу життя та профілактики порушення психічних функцій в процесі життєдіяльності та при різних психогенних захворюваннях. Продовжує вивчення психічної діяльності людини, зупиняючись на патологічному рівні з акцентом на клінічних проявах і медико-соціальної допомозі при психогенних психічних розладах, в т.ч.

	<p>посттравматичному стресовому розладі, забезпечує формування умінь застосовувати знання з психотравматології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.</p>
Мета	<p>Формування наукового мислення на основі теоретичних знань та практичної підготовки, вивчення та поглиблення знань аспірантами щодо впливу соціальних стресових факторів на ментальне здоров'я людини шляхом оцінки можливих клінічних проявів і порушення психосоціального функціонування при різних стрес асоційованих розладах та профілактики, особливостей саногенезу, методів терапевтичного впливу, відповідно до вимог системи якості підготовки кадрів для сфери охорони здоров'я.</p>
Зв'язок з іншими освітніми компонентами	<p>Освітній компонент пов'язаний із педагогікою і психологією вищої освіти та психологією спілкування, освітніми компонентами циклу професійної і практичної підготовки.</p>
Форми навчання	<p>Очна (денна, вечірня), заочна, поза аспірантурою.</p>
Результати навчання	<p>У результаті вивчення освітнього компонента здобувач ступеня доктора філософії повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предмет та завдання психотравматології. - Організацію медичної допомоги хворим із психогенними психічними порушеннями. - Закон України про психіатричну допомогу. - Порушення відчуттів, сприйняття, мислення, уваги, пам'яті, інтелекту, емоцій, ефекторної сфери та свідомості при стрес асоційованих розладах. - Основи психофармакотерапії. Групову належність затверджених лікарських засобів, особливості їх фармакокінетики та фармакодинаміки, показання, протипоказання, взаємодію між собою, побічні ефекти, передозування та способи їх усунення. Гострі побічні ефекти та ускладнення терапії антипсихотиками, транквілізаторами, антидепресантами та стабілізаторами настрою, злоякісний нейролептичний та серотоніновий синдроми: діагностика та екстрена допомога. - Поняття емоційного стресу та психічної травми. Дефініцію психотравми. Механізми адаптації до стресу. Психологічні механізми захисту особистості. - Визначення поняття психогенних захворювань та загальну характеристику психогеній. Етіологію, патогенез, роль спадковості, набутих факторів, особливостей характеру людини у розвитку психогеній. - Неврози та гострі невротичні реакції. Етіопатогенез,

класифікацію, клінічну картину та принципи медичної допомоги при неврозах. Діагностику та допомогу при фобічних, тривожних, панічних розладах та дисоціативних судомах. Диференційну діагностику дисоціативних та епілептичних судом.

- Гострі та затяжні реактивні психози. Етіопатогенез, класифікацію, клінічну картину та принципи медичної допомоги при реактивних психозах. Діагностику та допомогу при панічному та психогенному збудженні.

- Визначення поняття посттравматичного стресового розладу (ПТСР). Історію розвитку вчення про ПТСР.

- Концепцію посттравматичного стресу. Класифікацію посттравматичних станів. Етіологію ПТСР.

- Епідеміологію та соціальну значущість ПТСР.

- Клінічну картину ПТСР. Основні кластери симптомів ПТСР. Вікові, статеві та соціальні особливості ПТСР.

- Вегетативні розлади та порушення соціального функціонування при ПТСР.

- Суїцидальні та аддиктивні тенденції при ПТСР: симптоматологію, діагностику, корекцію. Екстрену психіатричну допомогу пацієнтам з суїцидальною поведінкою.

- Загальні принципи діагностики ПТСР. Діагностичні критерії за МКХ-10 та DSM-5.

- Принципи та методи психотерапевтичної корекції ПТСР. Групову психотерапію ПТСР. Групи взаємодопомоги. Екстрену допомогу при ПТСР на доушпиталеному етапі.

- Принципи реабілітації осіб з ПТСР. Профілактику ПТСР.

вміти:

- Демонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з пацієнтом, його родиною, колегами та персоналом медичних закладів.

- Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, провести первинне психіатричне обстеження пацієнтів різних вікових груп, оцінити ступінь виявлених порушень, визначити потребу у проведенні екстрених заходів.

- Демонструвати диференційований підхід до оцінки стану та надання допомоги педіатричним, дорослим, геріатричним пацієнтам та хронічно хворим із застосуванням діагностичного обладнання, медикаментів та маніпуляцій.

- Застосовувати на практиці принципи етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності.

- Використовувати навички критичного мислення для організації і надання екстреної медичної допомоги при масових випадках, у надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

- Виділяти провідний клінічний симптом або синдром.

	<p>Встановлювати найбільш вірогідний синдромальний чи попередній нозологічний діагнози психогенного захворювання.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного психогенного стану. - Надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного психогенного стану.
Види занять	Лекційні та практичні заняття, самостійна робота.
Структура освітнього компонента	<p>Освітній компонент складається із лекційних та практичних занять, на яких будуть висвітлені питання впливу соціальних стресових факторів на ментальне здоров'я людини шляхом оцінки можливих клінічних проявів і порушення психосоціального функціонування при різних стрес асоційованих розладах та профілактики, особливостей саногенезу, методів терапевтичного впливу.</p> <p>Значна увага приділена вивченню психічної діяльності людини, зупиняючись на патологічному рівні та акцентуючи увагу на клінічних проявах і психокорекційній, психотерапевтичній та фармакотерапевтичній допомозі при психогенних психічних розладах, в т.ч. посттравматичному стресовому розладі, забезпечує формування умінь застосовувати знання з психотравматології в процесі наукової і професійної діяльності; розширює і поглиблює базові основи пізнання аспірантами психіки психічно хворої людини, формування здорового способу життя та профілактики порушення психічних функцій в процесі життєдіяльності та при різних психогенних захворюваннях. Освітній компонент складається із змістовних, логічно пов'язаних частин: поняття ментального здоров'я, механізми патологічного впливу стресу на психіку та механізми саногенезу, клінічні прояви стресу: психогенії і посттравматичні стресові розлади та особливості профілактики та методи терапевтичного впливу при психогенних розладах.</p>
Методи навчання	<p>Проблемне навчання; дослідницьке навчання; лекція; бесіда; розповідь-пояснення; практичні роботи; самостійна робота під керівництвом викладача; самостійна домашня робота; опитування думок здобувачів освіти; аналіз ситуацій, дискусії; дебати; мозковий штурм; робота в групах; творчі роботи; онлайн дискусії; індивідуальне і групове консультування; відеозаписи лекцій і практичних занять; вікторини; бліц-опитування; спільна робота здобувачів освіти і викладача з додатками, комп'ютерними програмами; спостереження і систематизація фактів; самостійне вивчення проблеми в науковій літературі; складання планів, конспектів.</p>
Форми та методи оцінювання	Поточне, тематичне оцінювання, залік.

<p>Система оцінювання</p>	<p>Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. <i>Оцінювання за формами контролю:</i> Підсумковий контроль Залік <i>Min. – 0 балів</i> <i>Max. – 200 балів</i> Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум (122 бали) обов'язковим є перескладання контролю. При цьому, кількість балів: 0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням компонента; 80-118 відповідає оцінці «незадовільно»; 122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»); 130-138 відповідає оцінці «задовільно»; 140-158 відповідає оцінці «добре»; 160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»); 180-200 відповідає оцінці «відмінно».</p> <p>Шкала відповідності:</p> <table border="0"> <tr> <td colspan="2">За 200 – бальною шкалою</td> <td colspan="2">За чотирибальною шкалою</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>180-200</td> <td>5</td> <td>відмінно</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>160-178</td> <td>4</td> <td>добре</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>140-158</td> <td>3</td> <td>задовільно</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>130-138</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>122-128</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>F_x</td> <td>80-118</td> <td></td> <td>не задовільно</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>0-79</td> <td>2</td> <td>не задовільно (без права перездачі)</td> </tr> </table>	За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою		A	180-200	5	відмінно	B	160-178	4	добре	C	140-158	3	задовільно	D	130-138			E	122-128			F_x	80-118		не задовільно	F	0-79	2	не задовільно (без права перездачі)
За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою																															
A	180-200	5	відмінно																														
B	160-178	4	добре																														
C	140-158	3	задовільно																														
D	130-138																																
E	122-128																																
F_x	80-118		не задовільно																														
F	0-79	2	не задовільно (без права перездачі)																														
<p>Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення</p>	<p>Рекомендована література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Герасименко Л.О., Скрипніков А.М., Ісаков Р.І. Психогенні психічні розлади: Навчально-методичний посібник – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 208с. 2. Скрипніков А.М., Животовська Л.В., Бойко Д.І., Гринь К.В., Єфімова С.М. Основи психотравматології: медико-психологічні аспекти реабілітації: Навчально-методичний посібник – Полтава, 2021. – 152с. 3. Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І., Рудь В.О. Medical Psychology: підручник – Львів: «Магнолія», 2023. – 177с. 4. Герасименко Л.О., Скрипніков А.М., Ісаков Р.І. Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад: навчальний посібник – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 120с. 5. The Psychology of Language and Communication By Geoffrey Beattie, Andrew W Ellis DOI https://doi.org/10.4324/9781315187198 6. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / І.Я. Губенко, О.С. Карнацька, О.Т. Шевченко. — 2-е вид., переробл. і допов. – К., 2018. – 392 с. 7. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія: навчально-методичний посібник / Т. Ф. Матвійчук. – Львів, «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. - 76 с. 8. Медична психологія: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів // М.Кожина, Г.О. Самардакова, І.Ф. Терьопина, Т.М. Радченко, І.М. Стрельнікова, К.О. Зеленська, Л.М. Гайчук – 2018р., 131 с. 9. Бойко Д.І., Шкодін А.Д., Скрипніков А.М., Дельва М.Ю., Сонник Г.Т. Основи медицини сну та біоритмології Навчальний посібник – Полтава: ПУЕТ, 2024. – 200с. 10. Галіяш Н. Комунікативні навички в медицині : посіб. / Наталія Галіяш, Наталія Петренко, Наталія Бількевич. – Тернопіль : ТДМУ, 2019. – 132 с 11. Комунікації в охороні здоров'я [монографія]/ М.А. Знаменська, Г.О. Слабкий, Т.К. Знаменська – Київ, 2019. - 194 с. 12. Clinical Topics in Teaching Psychiatry Edited by Sarah Huline-Dickens. Cambridge University Press 2022 DOI: https://doi.org/10.1017/9781009053938 13. Social Inclusion and Mental Health Jed Boardman, Helen Killaspy, Gillian Mezey. Cambridge University Press 2022 DOI: https://doi.org/10.1017/9781911623601 14. History and Systems of Psychology 8th edition (current edition) James F. Brennan , Catholic University of America, Washington DC, Keith A. Houde , Ave Maria University, Florida 2022 DOI https://doi.org/10.1017/9781009042895 15. Association between emotional-volitional dysfunction and features of aggression or hostility in mens with different forms of substance addictions: a cross-sectional study / L. V. Zhyvotovska, D. I. Boiko, N. V. Kadzhaia, A. D. Shkodina, I.V. Demianenko, V.V. Borysenko // Wiadomosci Lekarskie. – 2020. – Vol. 73 (6). – P.1129 – 1133. 16. Body dysmorphophobic disorder and other non-psychotic mental disorders in persons with 																																

	<p>cosmetic defects and deformities of the nose / L.A. Bodnar, L.V. Zhyvotovska, A.M. Skrypnikov, V.V. Borysenko, O.A. Kazakov, V.A. Bodnar // Wiadomosci lekarskie. – 2021 – Vol. 74(6) – P.1414-1419.</p> <p>17. Focus on sleep problems in patients with somatoform disorders / A. Skrypnikov et al // Світ медицини та біології. - 2019. - №3. - С. 147-152.</p> <p>18. Лікар і пацієнт у діагностичному процесі (психологічні аспекти) / А.М. Скрипніков, Л.О. Герасименко, Р.І. Ісаков, П.В. Кидонь // Практикуючий лікар. – 2021. – Т. 10, № 1. – С. 73–77.</p> <p>19. Скрипніков А.М., Сонник Г.Т., Животовська Л.В., Фисун Ю.О., Шиндер В.В. Медицинская психология. – Полтава, 2017. – 271с.</p> <p>20. Особливості діагностики, терапії та медико-психологічної реабілітації вимушених переселенців з зони бойових дій, хворих на посттравматичний стресовий розлад. Методичні рекомендації / Спіріна І.Д., Леонов С.Ф., Рокутов С.В. та ін. – К., 2015. - 28 с.</p> <p>21. Корольчук М. С. Психодіагностика : навч. посіб. для студ. вип. навч. закл. / М. С. Корольчук. — К. : Ніка Центр, 2007. — 400 с.</p> <p>22. Чабан О. С., Хаустова О. О., Омелянович В. Ю. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. Київ: Медкнига, 2019. 172 с.</p> <p>В тому числі й інтернет-ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://psylib.kiev.ua 2. https://readbookz.net/books 1. http://www.psychiatry.ua/books/ 2. http://ukrpsychiatry.org/ 3. https://neuronews.com.ua/ 4. https://www.ama-assn.org/ 5. https://www.psychiatry.org/
<p>Політика освітнього компонента</p>	<p><u>Обов'язки осіб, які навчаються в Університеті:</u></p> <p>Особи, які навчаються в Університеті, зобов'язані:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил його внутрішнього розпорядку; 2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями; 3) виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання. <p><u>Відвідування занять:</u></p> <p>аспіранти очної (вечірньої) форми навчання зобов'язані відвідати не менше, як 50 % від загального обсягу аудиторних занять, аспіранти заочної форми навчання – не менше 20 %.</p> <p><u>Визнання і перезарахування результатів навчання:</u></p> <p>Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на даний освітній компонент, забезпечуючи, таким чином, формування своєї індивідуальної освітньої траєкторії. Визнанню підлягають результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі.</p> <p><u>Дотримання академічної доброчесності</u> здобувачами під час вивчення освітнього компонента передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного і підсумкового контролів; - посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації по результати навчання; <p>дотримання норм законодавства про авторське право.</p>
<p>Викладач</p>	<p><i>Борисенко Володимир Васильович</i> – к.мед.н., доцент ЗВО</p>

	кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Полтавського державного медичного університету.
Розробники	<p><i>Борисенко Володимир Васильович</i> – к.мед.н., доцент ЗВО кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Полтавського державного медичного університету.</p> <p><i>Скрипніков Андрій Миколайович</i> – д.мед.н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Полтавського державного медичного університету.</p> <p><i>Герасименко Лариса Олександрівна</i> – д.мед.н., професор, професор ЗВО кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Полтавського державного медичного університету.</p>
Контакти	<p style="text-align: center;">Науковий відділ</p> <p>Адреса: 36011, м. Полтава, вул. Шевченка, 23 Телефон: (0532) 56-08-23, e-mail: naukoviy@pdmu.edu.ua</p>